

Inatsisartunut ilaasortaq
Anthon Frederiksen
Partii Naleraq

**Ilaatigut kalaallit Danmarkimi ilinniartut ilinniagaqarnerisuteqarnerat pillugu § 37
naapertorlugu apeqqutip nr. 034-p akineqarnera**

10-02-2016
Sullap nr.2016-2295
All. nr. 2118761

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: ikiin@nanaoq.gl
www.nanaoq.gl

Asasara Anthon Frederiksen

Danmarkimi ilinniartut tapiiffigineqarsinnaanerannut periarfissanut tunngatillugu apeqqutinnut qujanarujussuaq. Taakku ataani akineqassapput.

1. a) Kalaallit danmarkimi ilinniartut atuangiffeqarnermi nunatsinni angerlarsimatillutik kigusiaqqusaajunnaaramik?
b) Akissut aappiuppat: Qanga tamanna allanngortinneqarami?

Akissut:

Apeqqutigineqartoq maanna akissuteqarfiginiarlugu akissutissamik Peqqissutsimut Naalakkersuisumut piniartoqarsimavoq:

Kalaallit ilinniartut Danmarkimi najugalittut allassimasut Kalaallit Nunaanni atuangiffeqarnerminni tassangaannartumik kigutit nakorsaannukarsinnaanerata suli periarfissaavoq.

Tassungalu atatillugu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisumiit makku paasissutissiissutigineqassapput: Danmarkimi kalaallit ilinniartut, danskit ilinniartut kigutit nakorsaannukarnissaminnut aningaasatigut ikiorserneqarnissaannut periarfissat assigalugit, ilinniagaqarnerisutitut malittarisassat aqutugalugit Namminersorlutik Oqartussaniit tassangaannartumik kigutit nakorsaannukarnissamut aningaasartuutinik akiliunneqarnissaannut periarfissaavoq, taamatulli suliaritinnissaq ilinniagaqarnerisutitut Naalakkersuisoqarfimmiit akuersissutigineqarpat.

2. a) Qallunaat nunaanni kalaallit illuutaanni ilinniartutut sullinneqassagaanni sooq piumasaqaataava ilinniakkamut qinnuteqaatip danmarkimi digitaliusup nassiunnissaa?

Akissut:

Ilinniartut Danmarkimi ilinniarniarlutik kissaateqartut KOT (Danskit Allatsiffiat Ataqatigiissaariffiusoq) aqutugalugu qallunaat ilinniartut assigalugit Danmarkimi ilinnialernissamut qarasaasiakkut allatsissinnaapput. Tassunga malittarisassat Danmarkimit aala-

jangersagaapput. Tamatuma saniatigut kalaallit ilinniartut Namminersorlutik Oqartus-sanit aningaasanik immikkut tunineqarsinnaassagunik Namminersorlutik Oqartussanut tamanna aamma qinnuteqaatigissavaat.

Taamatut suliasat Danmarkimi kalaallit illuutaanni (DGH) suliasanngortillugit ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfiup inississimavai, tamatumanilu ilinniartunut sullissisarnerup siunnersuisarnerillu ataatsimoortinnerisigut immikkoortunut DK-mi inissisimasunut suliasanngortittalerlugit, taamaammallu ilinniarneq tamakkerlugu inummut siunnersuisoqarsinnaalersillugu. Kalaallit illuutaat KOT-mut isersinnaatitaanngillat, taamaammallu ilinniartup Kalaallit Nunaanniit ilinniagaqarnersiutinik qinnuteqarnermut atatillugu kalaallit illuutaannut ataasiakkaanut uppersaatsissanik pisariaqartinneqartunik nassiussissalluni nammineq akisussaaffigivaa.

b) Ilinniartuunermut uppersaatsat S.U-oversigt-ilu ilinniartuunermut uppersaatsitit soq atorneqarsinnaanngillat?

Akissut:

Tamakku aamma uppersaatsitit atorneqarsinnaapput.

3. Ullumikkut periarfissaareersut saniatigut danmarkimi ilinniarfinni immikkoortuni kalaallinik saaffissanik pilersitsisoqarsinnaanera takorloorneqarsinnaanerluni?

Akissut:

DK-mi ilinniartut sullinneqarnerannut akisussaaffiup kalaallit illuutaannit isumagineqarnera allanut nuunneqarnissaa pillugu Naalackersuisut pilersaaruteqanngillat, tassami Naalackersuisunit nalilerneqarpoq kalaallit illuutaat aningaasaliissutaasuni killiliussat iluanni pitsaanerpaamik kiffartuussinermik ingerlataqartut.

4. Takorloorneqarsinnaanerluni danmarkimi kalaallit ilinniartut ataatsimut ineqarfigisinnaasaannik pilersitsinissaq, nunatta akilersugaanik?

Akissut:

Kalaallit Nunaanni ilinniartut ineqarfiinik amigaateqartoqartuartillugu Kalaallit Nunaanni ilinniartut ineqarfiinik sanaartortitsinissaq Naalackersuisut pingaartitaraat. Aningaasanut Inatsimmi kalaallit illuutaannut ataasiakkaanut aningaasaliissutaasut kalaallit illuutaasa ataasiakkaat ilinniartunut ineeqqanik aalajangersimasunik piareersimasuuteqarnissaat pillugu aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq, taakkulu kalaallit ilinniartut ukiumi siullermi ilinniarfianni atugassatut immikkoortitaapput.

5. a) Pivusorsiorlutut Naalackersuisuniit nalilerneqarsinnaanerluni danmarkimi kalaallit ilinniartut angajoqqaaminnut neriartoriaannaanngitsut S.U skat peereerlugu 5.300 kr-it missaaniittoq ineqarnermut, kiassarnermut, innaallagissamut, imermut allanullu

**ulluinnarni pisariaqartitanut atortarialinnut akiligassanik
nanertuuteqarani ilinniakkamik ingerlatsisinnaanerat?**

Akissut:

Aap, apeqqutaassaarli sumi najugaqarusuttoqarnersoq, qanorlu ilinniartutut inuuneqarusuttoqarnersoq, ilinniartutummi pisariaqarsinnaavoq ilinniarnernup saniatigut isertitaqarnikkut aningaasaqarneq iluaqussallugu imaluunniit ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsineq aqputigalugu. Periarfissat tamakku Naalakkersuisunit ilisimaneqarput, tassami periarfissat ilinniartut kalaaliugunik danskiugunilluunniit atorluartarmatigit.

**b) Akissut aappiuppat: Ilinniartoq saniatigut suliffeqassaguni qanoq
ililluni ilinniakkamut pisariusumut angummassinnaassava?**

Akissut:

Kalaallit Danmarkimi ilinniagaqartut danskinut ilinniartunut atugassarititaasut assigalugit massa pitsaanerulaartumik atugassaqaqtitaallutik ilinniagaqarnersiuteqaqtitaapput. Kalaaleq Danmarkimi ilinniartoq ilinniarnernut atatillugu 3000 koruuninik taarsigassarsisimappat 8300 koruuninik atoriaannarnik aningaasaateqalissaaq. Kalaallit Danmarkimi ilinniagaqartut nunanit atlantikup avannaaniittunit DK-mut atuariatortunut akileraarutitigit ajunngitsumik atugassaqaqtitaasut assigalugit ajunngitsumik atugassaqaqtinneqarput. Taamatuttaaq kalaaleq ilinniartoq Kalaallit Nunaannut angerlartoq ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsiaminik taarsersuiniartoq taarsigassarsiat affaat angullugit (50%) isumakkeerfigineqarsinnaavoq. Naggasiullugulu taaneqarsinnaavoq kalaallit Danmarkimi ilinniartut Namminersorlutik Oqartussanit angalanissamut aningaasaliiffineqartarmata allatullu immikkut aningaasanik tunineqartarlutik.

Djøf ilinniartut DK-mi inuuniarnernanni aningaasartuutaasut pillugit misissuineramik 2013-imi suliaqarsimavoq. Tassani paasineqarpoq inuit Danmarkimi ilinniartut agguqaqtigiissillugu qaammammut 7700 koruuninik isertitaqartatut.

Missingersuutini ineqarnermut aningaasartuutit annerpaamik atorneqartarnerat ilinniartunut kalaaliusunut danskiusunullu assigiippoq. Misissuinermittaaq takuneqarsinnaavoq Danmarkimi ilinniagaqartut tamarmik piffissap ilaani sumut akissaqarnernut akissaqannginnerlutilluunniit pingaarnersiortariaqartaraat, taakkunungalugu ilaallutik ilaqtaminnut tikeraarnissaaq assigisaalluunniit.

Taamaammat Naalakkersuisut isumaqarput kalaallit DK-mi ilinniartut danskit ilinniartut assigalugit isertitaqarnissaminnut periarfissaqartut, naak matumani nuunnermut atatillugu ilinniartunut Kalaallit Nunaanneersunut piffissami siullermi sakkortusarsinnaanera nassuerutigisariaqaraluartoq. Kalaallit ilinniartut DK-mi ilinniarnerminnik aallartinnialernerminni piareersimalluarnernissaat anguniarlugu ilinniagaqarnersiuteqarnernup aqqissuuteqqinnissaa pillugu Naalakkersuisut suliniuteqarput.

Taamaammat Naalakkersuisut isumaqarput ilinniartut ataasiakkaat namminneerlutik nalilissagaat ilumut ilinniarnernup saniatigut suliffeqarnissartik nukissaqartissanerlugu, taamaalillutillu qaammammut isertitarisartakkatik annertusillugit.

- 6. Danmarkimi kalaaleq ilinniartuq ilinniakkamut digitaliusumik qinnuteqaasiorsimasoq kalaallit illuutaanniit ilinniartutut sullinneqarsinnaanngitsoq aningaasatigut taparserneqarnissamik qanoq sunillu periarfissaqarpa?**

Akissut:

Apeqqutigineqartuq ima paasineqarpoq: Ilinniartut Kalaallit Illuutaannut e-mailimik nassiussinissamik ilisimasaqanngitsut ikiorniarlugit sutigut periarfissaqarpa?

Danskit ilinniarfiini qinnuteqaatit attaveqaqatigiinnerillu tamarmik qarasaasiatigut ingerlanneqartarmata nalinginnaasumik ilinniartut tamarmik Danmarkimi ilinniarfiusunut tiguneqartut qarasaasiatigut attaveqarsinnaanerat ilimagineqareertarpoq. Taamaakkaluartuq ilinniartut allakkat nalinginnaasut oqarasuaatikullu saaffiginninnerit aqqutigalugit kalaallit illuutaannut attaveqarsinnaapput.

- 7. Ilinniaqqusiuarneq tusarsaasaannarmat, nunatsinni ilinniartut ineqarniarnermut aningaasartuutigisartakkatigut atugaannut naapertuunnerusumik danmarkimimi kalaallit ilinniartut aaqqiiffigineqarsinnaanerlutik? tassami danmarkimi inuuniarnikkut atugassarititaasut pitsaanerunngillat.**

Akissut:

Danskit tapiissuteqariaasii Danmarkimi inuuniarnermut aningaasartuutaasartut ilisimaneqartut malillugit aalajangersagaapput. Tassungalu ilaavoq kalaallit DK-mi ilinniagaqartut, soorlu siusinnerusukkat taaneqareersoq, Danmarkimi akileraarutitigut ajunngilluinnartumik inissisimapput, ilinniarnermullu atatillugu taarsigassarsiat taarsersorneranni tapiiffigineqarnissamik periarfissaqarlualutik. Tamakkulu pissutigalugit Naalakkersuisut isumaqarput kalaallit ilinniartut ataatsimut isigalugu aningaasaqarnikkut Kalaallit Nunaanni ilinniartunut sanilliullutik atugarliornerunatillu atugarissaarnerusut, taamaammallu attartortarnermut aningaasartuutitut tunngatillugu DK-mi ilinniartunut suliniutinik immikkut itunik aallartitsissallutik Naalakkersuisut pilersaaruteqarnatik.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nivi Olsen

Inatsisartut suleriaasiat § 37 malillugu, immikkoortoq 1 naapertorlugu matumuuna Naalackersuisunut apeqqut imaattoq saqqummiuppara:

(inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq.)

Naalackersuisunut apeqqutit:

1. a) Kalaallit danmarkimi ilinniartut atuangiffeqarnermi nunatsinni angerlarsimatillutik kigusiaqqusaajunnaaramik?
b) Akissut aappiuppat: Qanga tamanna allanngortinneqarami?
2. a) Qallunaat nunaanni kalaallit illuutaanni ilinniartutut sullinneqassagaanni sooq piumasqaataava ilinniakkamut qinnuteqaatip danmarkimi digitaliusup nassiunnissaa?
b) Ilinniartuunermut uppernarsaat S.U-oversigt-ilu ilinniartuunermut uppernarsaatitut sooq atorreqarsinnaanngillat?
3. Ullumikkut periarfissareertut saniatigut danmarkimi ilinniarfinni immikkoortuni kalaallinik saaffisanik pilersitsisoqarsinnaanera takorloorneqarsinnaanerluni?
4. Takorloorneqarsinnaanerluni danmarkimi kalaallit ilinniartut ataatsimut ineqarfigisinnaasaannik pilersitsinissaq, nunatta akilersugaanik?
5. a) Piviusorsioertut Naalackersuisuniit nalilerneqarsinnaanerluni danmarkimi kalaallit ilinniartut angajoqqaaminnut neriartoriaannaanngitsut S.U skat peereerlugu 5.300 kr-it missaaniittoq ineqarnermut, kiassarnermut, kallerup inneranut, imermut allanullu ulluinnarni pisariaqartitanut atortarialinnut akiligassanik nanertuuteqarani ilinniakkamik ingerlatsisinnaanerat?
b) Akissut aappiuppat: Ilinniartuq saniatigut suliffeqassaguni qanoq ililluni ilinniakkamut pisariusumut angummassinnaassava?

- 6. Danmarkimi kalaaleq ilinniartooq ilinniakkamut digitaliusumik qinnuteqaasiorsimasooq kalaallit illuutaanniit ilinniartutut sullinneqarsinnaanngitsoq aningaasatigut tapersernejarnissamik qanoq sunillu periarfissaqarpa?**
- 7. Ilinniaqqusiuarneq tusarsaasaannarmat, nunatsinni ilinniartut ineqarniarnermut aningaasartuutigisartakkatigut atugaannut naapertuunnerusumik danmarkimimi kalaallit ilinniartut aaqqiiffigineqarsinnaanerlutik? tassami danmarkimi inuuniarnikkut atugassarititaasut pitsaanerunngillat.**

Tunnqavilersuut:

Qujanarpoq Naalakkersuisut siulittaasuarta ukiortaami oqalugiaammimi ilinniartitaaneq pingaartillugu oqaaseqaatimimi ilanngummagu, kisianni taamaakkaluartoq Partii Naleqqamiit Ilinniartut nunatsinneersut, piffissallu ilaa danmark-imi ilinniakkaminnik nangitsisariaqartartut, ilinniakkaminnik naammasisaqarlutik angusaqarluarlutillu nunatsinnut uternissaat aamma assut pingaartipparput. Aamma ilinniartut sapinngisamik piaartumik ilinniakkamik naammassinnittarnissaannut aqutissat pitsaanerulersinneqarnissaat pingaartipparput.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ilinniartitaanikkut aaqqissuusseqissinnaaneq piviusorsiortuillu nalilersuinissaq pisariaqartoq isumaqarpugut, tassami danmarkimi kalaallit ilinniartut angajoqqaaminniillu imaaliallaannarlugu ikiorsernejarsinnaasannngitsut, S.U skat peereerlugu 5.300 kr-it missaaniittoq ineqarnermut, kiassarnermut, kallerup inneranut, inermut allanullu ulluinnarni pisariaqartitanut atortarialinnut akiligassanik isumagisassaqarluni, ilaatigut ilinniartumut malinnaaniarneq artornarsinnaasartoq paasisimavarput.

Taamaammallu Ilinniartooq saniatigut suliffeqassaguni qanoq ililluni ilinniakkamut pisariusumut angummaniarsinnaanera imaannaanngitsorujussuusinnaasooq takorloorsinnaavarput.

Taamaammallu aamma Nunarsuarmioqataasutut unammillersinnaaneq eqqartorneqartartoq, ilumut ilinniartortatsinnut atugassarititaasut eqqarsaatigalugit, naapertuunnerluni nunatsinni ilinniakkat naalagaaffeqatigiinnerup iluani atorsinnaanngitsut?

Ilinniartortavummi Danmarkimut ilinniariarlutik aallaraangata ilinniaqqusiuarnerup aqqani puiguinneqartanninnissaat pingaaruteqarluinnarmat, apeqqutit qulaani taaneqartut piaartumik, ajornanngippallu ullut suliffiit qulit qaangiutsinnagit akineqarnissaat kissaatingaarput.